

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

Сумський державний університет (Україна)

Вища школа економіко-гуманітарна (Республіка Польща)

Академія техніко-гуманітарна (Республіка Польща)

IBM Canada, м. Торонто (Канада)

Державна установа "Інститут економіки природокористування та сталого розвитку

Національної академії наук України", м. Київ (Україна)

Парламент Ізраїлю, м. Єрусалим (Держава Ізраїль)

Національний технічний університет України

«Київський політехнічний інститут» (Україна)

Одеський національний політехнічний університет (Україна)

Технічний університет –Варна (Республіка Болгарія)

Університет “Проф. д-р Асен Златаров”, м. Бургас (Республіка Болгарія)

Університет Торонто (Канада)

УО «Вітебський державний технологічний університет» (Республіка Білорусь)

Економічні проблеми сталого розвитку

Экономические проблемы устойчивого развития

Economical Problems of Sustainable Development

Матеріали

Міжнародної науково-практичної конференції

імені проф. Балацького О. Ф.

(Суми, 11–12 травня 2016 р.)

У двох томах

Том 2

Суми

Сумський державний університет

2016

та запровадження належної реалізації принципів субсидіарності в Україні.

Виділимо основні напрями посилення фінансової спроможності органів місцевого самоврядування:

1. Надійні фінансові джерела надходження. На певній території мають стягуватись податки, які не можуть перекладатись на жителів інших регіонів, тобто база оподаткування таких податків не має значної мобільності.

2. Базування на принципі еквівалентності, виходячи з якого, до податкових доходів місцевих бюджетів слід віднести податок на доходи фізичних осіб, податок на прибуток підприємств, єдиний податок, податок на нерухомість.

3. Зміна системи розподілу ПДФО між місцевими бюджетами. Доцільно передавати ПДФО не за місцем здійснення діяльності працівника, а за місцем проживання платника податку.

Позитивні аспекти впровадження податкової децентралізації: підвищення самостійності місцевих органів влади, створення умов для відповідального виконання органами місцевого самоврядування функцій публічної влади, максимальне врахування уподобань та інтересів громадян щодо місцевих суспільних благ і послуг, ефективне використання бюджетних ресурсів, підвищення суспільного добробуту.

АДМІНІСТРАТИВНІ ІНСТРУМЕНТИ ІНТЕРНАЛІЗАЦІЇ ЕКСТЕРНАЛІЙ СТАЛОГО РОЗВИТКУ ПІДПРИЄМСТВА

здобувач **Козлов Д. В.**

Сумський державний університет (Україна)

В сучасних умовах інтерналізація екстерналії є однією з складових сталого розвитку підприємства та економіки в цілому. Особливістю сталого розвитку підприємства крім іншого є наявність екстерналії як зовнішніх наслідків в умовах ринку, які потребують обліку та контролю з подальшою інтерналізацією, тобто їх трансформації до внутрішніх витрат підприємства.

Теоретично екстерналії сталого розвитку підприємства можуть бути знівельовані або ринковими інструментами, або за допомогою держави. Відповідно, державні інструменти можна поділити на адміністративні та фінансово-економічні.

Адміністративні інструменти інтерналізації екстерналії насамперед складаються з розробки та використання стандартів, зокрема таких як стандарти якості навколишнього середовища, стандарти впливу на навколишнє середовище, технологічні стандарти, стандарти якості продукції, та, як наслідок, видача екологічних сертифікатів, дозволів, ліцензій. Передбачається, що господарюючому суб'єкту встановлюють правила, яких він має дотримуватися. Ці інструменти повністю базуються на принципах прямого державного регулювання та мають широку сферу застосування.

З метою запобігання виникненню негативних екологічних екстерналії

використовують *стандарти*. Вони застосовуються для державного регулювання впливу діяльності підприємства на навколишнє середовище. Технологічні стандарти визначають вимоги до технологій, що використовуються у виробничому процесі, а також до очисних технологій та устаткування. Технологічні стандарти окреслюють певні вимоги до виробного процесу, а також до стандартів якості продукції.

Стандарти якості продукції – це вимоги до якості готової продукції. Дотримання цього адміністративного інструменту завжди було край важливим. На шляху України до Євросоюзу, українські підприємства змушені підвищувати якість своєї продукції для забезпечення конкурентоспроможності на європейському ринку [1].

Адміністративними інструментами інтерналізації екстерналій є використання *прямих заборон та обмежень* в господарській діяльності підприємства. Заборони застосовуються при здійсненні певних дій, які можуть призвести до небажаних економічних, екологічних та соціальних наслідків. Зазвичай, подібні дії спричиняють виникнення екологічних екстерналій та визначаються як екологічні правопорушення. Заборони можуть бути впроваджені до вживання певних речовин, застосування некоректних технологій та загального неправильного господарювання.

Інший адміністративний інструмент – *квотування*, або обмеження діяльності, що призводить до виникнення негативних екстерналій та впроваджується у формі вхідного регулювання. За вхідним регулюванням держава безпосередньо може контролювати сам процес виробництва на підприємстві. Може бути обмежено використання деяких матеріалів, технологій або жорстко прописано вживання певних технологій.

Адміністративним інструментом інтерналізації екстерналій у формі *екологічних сертифікатів* становить документ на право здійснення екологічно безпечної діяльності. Об'єктами екологічної сертифікації є об'єкти навколишнього середовища, відходи виробництва, технологічні процеси підприємства, що спрямовані на попередження заподіяння шкоди навколишньому середовищу [2]. Екологічний сертифікат свідчить про використання чистих технологій виробництва у поєднанні з якісними екологічними та експлуатаційними перевагами конкретної продукції [3].

Адміністративний інструмент інтерналізації екстерналій у вигляді *дозволів та ліцензій* видається підприємствам, що бажають легально здійснювати викиди або діяти в сфері, яка підпадає під екологічне ліцензування. Екологічна ліцензія на викиди є дозволом, що дає право здійснювати протягом означеного періоду часу викиди певної забруднюючої речовини. [5]. Ціна екологічної ліцензії може змінюватися залежно від пори року, екологічної ситуації в районі виробництва, тощо. Підприємства, які мають найбільші граничні витрати запобігання викидам, мають сплатити за ліцензію найбільшу ціну. Екологічне ліцензування має обов'язкову умову страхування екологічної невизначеності з боку виробника [6].

Таким чином, за допомогою подібних державних адміністративних інструментів інтерналізації відбувається переведення негативних екстерналій у витрати підприємства. Отримані при цьому кошти можна використати для перерозподілу на покриття наслідків, що виникли через утворення негативних екстерналій.

1. Бентам, И. Введение в основания нравственности и законодательства / И. Бентам. – М. : РОССПЭН, 1998. – 415 с.

2. Блюмин, И. Г. Теория Парето: Критика буржуазной политической экономии : в 3 томах / И. Г. Блюмин. – М. : Изд-во АН СССР, 1962. – Т. I. Субъективная школа в буржуазной политической экономии. – 872 с.

3. Pareto, V. Manuel d'économie politique / V. Pareto. – Paris, 1927. – 246 p.

4. Блауг, Э. 100 великих экономистов до Кейнса / Эджуорт Блауг, Френсис Исидор. – СПб. : Экономика, 2008. – 352 с.

5. Познер, Р. А. Экономический анализ права / Р. А. Познер : в 2-х т. ; пер. с англ. под ред. В. Л. Тамбовцева. – СПб., 2004. – Т. I. – 524 с.

Науковий керівник: доц. Дерев'янюк Ю. М.

АНАЛІЗ ЕФЕКТИВНОСТІ ВПРОВАДЖЕННЯ СИСТЕМИ ЕЛЕКТРОННОГО УРЯДУВАННЯ В УКРАЇНІ НА ПРИКЛАДІ ЄДИНОЇ СИСТЕМИ МІСЦЕВИХ ПЕТИЦІЙ МІСТА СУМИ

ст. викладач **Колосок С.І.**, студент гр. Ам.м-51 **Борщов В.В.**

Сумський державний університет (Україна)

Сьогодні в Україні є постає завдання трансформування відносин між урядом та громадянами, урядом та бізнесом, а також підвищення загальної ефективності роботи уряду. На виконання цих завдань було прийнято ряд нормативно-правових актів: Закони України "Про адміністративні послуги", "Про інформацію", Розпорядження Кабміну України "Про схвалення Концепції розвитку електронного урядування в Україні", Постанова Кабміну України "Про заходи щодо створення електронної інформаційної системи "Електронний Уряд" Накази Держкомзв'язку України "Про порядок надання інформаційних та інших послуг з використанням електронної інформаційної системи "Електронний Уряд", "Про затвердження Порядку формування й користування інформаційним фондом Реєстру інформаційних, телекомунікаційних та інформаційно-телекомунікаційних систем органів виконавчої влади, а також підприємств, установ і організацій, що належать до сфери їх управління" та ін.

За дослідженнями Міжнародного банку впровадження електронного урядування (e-Government) дозволяє скоротити витрати, вдосконалити систему державного управління, поліпшити якість надання послуг, підвищити прозорість та підзвітність роботи уряду, що буде сприяти економічному розвитку та формуванню електронного суспільства [1].

В Україні система електронного урядування була запроваджена з метою